

MEEDE 2.1 ETTEVÕTLUSE KONKURENTSIVÕIME TUGEVDAMINE (investeeringutoetus)

MEETMELEHT

VAJADUSE LÜHIKIRJELDUS

Piirkonnas domineerivad mikro- ja väikeettevõtted ning piirkonna ettevõtluse arenemiseks on vajalik nende jätkuv toetamine. Oluline on toetada tootearendust, uuenduslike toodete ja tehnoloogiate kasutuselevõttu, seadmete soetamist, piirkondliku eripära paremat kasutamist ja turismisektorit. Toetus on vajalik suunata valdkondadesse või tegevustele, kus kapitali kaasamine on keerulisem (teenusettevõtjad, mikroettevõtjad, lühikese tegevusajalooga (vähemalt aasta tegutsenud ettevõtjad). Vajalik on saavutada mõju tegevusvaldkondades, mis on tegevuspiirkonnas unikaalsed ja/või puuduvad (nt toitlustus, majutus, teenused, mis toetavad rohepüüdlusi ja väärindavad kohalikku toitu). Piirkonnas kasvatatavad põllumajandussaadused ja valmistatavad toiduained peavad jõudma tarbijani võimalikult lühikese tarneahela kaudu (otse tootjalt tarbijani). Üha enam põllumajandussaadusi tuleb töödelda ümber kohapeal, milleks on vajalik toetada kohaliku toidutoorme töötlemist. Uurida tuleb kohalikke ressursse ning nende väärindamist ja kasutuselevõtu võimalusi. Oluline on kohaliku toidu tootmine ja pakkumine ning toiduraiskamise vähendamine.

EESMÄRGID

Meede panustab „Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika Eesti strateegiakava aastateks 2023-2027“ **üldeesmärgi**: parandada maapiirkondade sotsiaal-majanduslikku olukorda; ja **erieesmärkidesse**:

- edendada tööhõivet, majanduskasvu, sotsiaalset kaasatust ja maapiirkondade arengut, sealhulgas biomajandust ja säästvat metsamajandust;
- olla atraktiivne noorte põllumajandustootjate jaoks ja soodustada ettevõtluse arengut maapiirkondades;
- suurendada konkurentsivõimet ja turule orienteeritust, pöörates erilist tähelepanu teadusuuringutele, tehnoloogiale ja digiüleminekule;
- edendada säästvat arengut ja selliste loodusvarade tõhusat majandamist nagu vesi, muld ja õhk;
- panustada kliimamuutuste leevendamisse ja nendega kohanemisse ning säästvasse energiasse.

Meede panustab järgmistesse LEADER fookustesse ja eesmärkidesse:

- ettevõtluse arendamine eelkõige uute tasuvate töökohtade või innovaatiliste lahenduste kaudu;
- keskkonna- ja kliimasõbralikkus, sealhulgas bio- ja ringmajandust propageerivate lahenduste väljatöötamine ja rakendamine;
- maaelu positiivse kuvandi säilitamine;
- ettevõtjate konkurentsivõime tõstmine;
- piirkondlike eripärade parem rakendamine, sh kohaliku toidu arendamine.

Meede aitab kaasa Maaelu arengu Euroopa Põllumajandusfondi (EAFRD) sihtvaldkondade saavutamisse:

- 1A) innovatsiooni ja koostöö toetamine ning teadmistebaasi arendamine maapiirkondades;
- 3A) toormetootjate konkurentsivõime parandamine nende parema integreerimise abil põllumajanduslike toiduainete tarneahelasse kvaliteedikavade kaudu, mis annavad põllumajandustoodetele lisaväärtuse, kohalike turgude edendamise ja lühikeste tarneahelate ning tootjarühmade ja -organisatsioonide ning tootmisharudevaheliste organisatsioonide kaudu;
- 6A) tegevusvaldkondade mitmekesistamise, väikeettevõtete loomise ja arendamise ning töökohtade loomise hõlbustamine;

6B) maapiirkondade kohaliku arengu soodustamine;

6C) info- ja kommunikatsioonitehnoloogiate kättesaadavuse, kasutamise ja kvaliteedi parandamine maapiirkondades.

Meede panustab strateegia eesmärkidesse:

- ettevõtted on innovaatilised, nutikad ja arenguvõimalustest teadlikud;
- loodud on uued kodulähedased töökohad;
- ettevõtted on välja töötanud ja rakendanud energiatõhusaid, keskkonna- ja kliimasõbralikke lahendusi;
- kasvanud on ettevõtete ressursitõhusus (kuluefektiivsus);
- piirkonna ressursse kasutatakse efektiivselt ja töödeldakse ümber kohapeal;
- tootmine põhineb taastuvatel bioressurssidel, et saavutada kõrgemat lisandväärtust;
- ettevõtjad kasutavad uue põlvkonna tehnoloogiaid, et tuua ühiskonnale suuremat kasu (innovatsioon, kaugtöövõimalused, optimeerimine, majanduse elavdamine ja jätkusuutlikkuse toetamine);
- piirkonna ettevõtted on konkurentsivõimelised;
- piirkonna ettevõtted on valmis pakkuma turistile kvaliteetset ja huvitavat külastuskeskkonda;
- toidutootjad kasutavad ja vääripindavad kohalikku toorainet;
- loomemajandusettevõtted on elujõulised.

TOETATAVAD TEGEVUSED

Toetatavad tegevused vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/1060 või Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) 2021/2115 toetuste kohta sätestatud artiklite 31, lõige 2 ja artikli 32, lõige 1 nõuetele.

Toetatakse Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevate (enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta) mikro- ja väikeettevõtete (sealhulgas ka FIE-de) tootmiseks ja teenuse osutamiseks vajalikke investeeringud, mis paiknevad püsivalt Raplamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas (välja arvatud seadmed, masinad ja sõidukid teenuse osutamiseks).

Toetatavad tegevused

Abikõlblikud on eelarveprojektis kavandatud toetatava tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas EAFRD toetuse abil elluviidava tegevuse komisjoni rakendusmääruses (EL) 2022/129 sätestatud nõuete kohaseks tähistamiseks kasutatava sümboli ja teavitustegevuse maksumus, mis on sihtotstarbelised, mõistlikud, majanduslikult soodsaimad, üksikasjalikult kirjeldatud ja vajalikud projektitoetuse eesmärgi saavutamiseks.

1. Tootmiseks või teenuse osutamiseks vajalike ruumide või hoonete ehitamine, parendamine, rekonstrueerimine ja vajalike seadmete, masinate, töövahendite soetamine.
2. Projekti objektide kasutamise vahetult seotud väikesemahuliste infrastruktuuri objektide (vee- ja kanalisatsiooni trassid, elektrisüsteemipaigaldised, juurdepääsuteed) väljaehitamine.
3. Ehitise ehitamisega kaasnev keskkonnamõju hindamisega seotud tegevus ning energiaauditi, teostatavusuuringu, projekteerimistöö ning projekteerimiseks vajaliku ehitusgeoloogilise ja geodeetilise uurimistöö tellimine (edaspidi koos ettevalmistav töö), kuni 15% materiaalsesse või immateriaalsesse varasse investeeringu tegemise abikõlblikust kulust.
4. Koolitus, ehitusseadustiku alusel omanikujärelevalve tegemine, muinsuskaitsealuse alusel muinsuskaitsealuse järelevalve teostamine ja turundustegevus, sealhulgas turu-uuringu tegemine kuni 15% materiaalsesse või immateriaalsesse varasse investeeringu tegemise abikõlblikust kulust.
5. Kaugtöövõimaluste loomine.

6. Lühikese tarneahela loomine ja arendamine (otse tootjalt tarbijale).
7. Infotehnoloogiliste lahenduste välja töötamine.
8. Transpordivahendite ja liikurmasinate soetamine tootmiseks või teenuse osutamiseks.
9. Projektijuhtimine ehitus- ja renoveerimisprojektide puhul kuni 5% ehitus- ja renoveerimistegevuse abikõlblikust kulust.

Tegevusega ei või alustada, sealhulgas sellega seotud siduvaid kohustusi ei tohi olla võetud varem, ning tegevuse elluviimist tõendavad dokumendid ei tohi olla väljastatud varem kui kohalikele tegevusrühmale projektitaotluse esitamise päevale järgneval päeval, välja arvatud ettevalmistav töö, millega ei või alustada enne 1. jaanuari 2023.

Mittetoetatavad tegevused

Raplamaa Partnerluskogu ei toeta ettevõtluse arendamist tegevusvaldkondades, mis saavad toetust muudest fondidest ja programmidest. Ei toetata investeeringuid, soetusi ja tegevusi järgmistel aladel:

- põllumajandus, metsamajandus ja kalapüük (EMTAK 2008 jagu A);
- mäetööstus (EMTAK 2008 jagu B);
- elektrienergia, gaasi, auru ja konditsioneeritud õhuga varustamine (EMTAK 2008 jagu D);
- veevarustus; kanalisatsioon (EMTAK 2008 jagu E (välja arvatud väikesed infrastruktuuri objektid tootmis- ja teenusepakkumise hoonete juurde);
- veondus ja laondus (välja arvatud nn. lühikese tarneahela projektid) (EMTAK 2008 jagu H);
- hulgi- ja jaekaubandus (EMTAK 2008 jagu G), erandina toetatakse investeeringuid külapoodidesse, talupoodidesse, maa-apteekidesse, kohaliku käsitöötoodete kauplustesse (vt Raplamaa Partnerluskogu Strateegia 2023-2029 Sõnaseletused);
- kinnisvara arenduse tegevus (EMTAK 2008 jagu L);
- tubakatoodete (EMTAK 2008 jagu C 12) ja kange alkoholi tootmine (EMTAK 2008 jagu C 1101);
- hasartmängude ja kihlvedude korraldamine (EMTAK 2008 jagu R 920);
- finants- ja kindlustustegevus (EMTAK 2008 jagu K);
- juriidilised toimingud ja arvepidamine (EMTAK 2008 jagu M 69) ja peakontorite tegevus ning juhtimisalane nõustamine (EMTAK jagu M 70);
- pereelamutesse tehtavaid investeeringuid, st pererahva igapäevase kasutuses olevasse või edaspidi igapäevase eluasemena kasutusele tulevasse hoonesse peremajutuse majutustubade, bürooruumide ja muu sarnase ehitamist.

Ei toetata väljaspool kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonda teostatavaid investeeringuid.

Ei toetata projektijuhtimist soetuste projekti puhul.

Mitteabikõlblikud kulud on välja toodud regionaalministri määruse nr 29 „LEADERi kohaliku arengu strateegia 2023–2027 rakendamine“ (edaspidi LEADER-määrus) § 25 lõigetes 2 ja 3.

TOETUSE MÄÄR JA SUMMAD

Toetuse määr abikõlblike kulude maksumusest on kuni 60%, maastiku- ja mootorsõiduki soetamise puhul kuni 30%.

Maksimaalne toetusesumma ühele toetuse taotlejale ühes voorus on kuni 50 000 eurot ja minimaalne toetuse summa taotluse esitamisel on 3 000 eurot.

Projektitoetuse minimaalne määr on 15% toetatava tegevuse abikõlbliku kulu maksumusest.

Projektijuhtimine ehitus- ja renoveerimisprojektide puhul kuni 5% ehitus- ja renoveerimistegevuse abikõlblikust kulust.

MEETME SIHTRÜHM (TAOTLEJAD)

Abikõlblikud taotlejad investeringutoetuse puhul on tegevusrühma tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsevad (enne taotluse esitamist tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta) mikro- või väikeettevõtted ja füüsilisest isikust ettevõtjad.

NÕUDED PROJEKTITOETUSE TAOTLEJALE JA TOETUSE SAAJALE

- 1) **Toetuse taotleja** on kohaliku tegevusrühma tegevuspiirkonnas registreeritud ja tegutsev mikro- või väikeettevõtte, sh FIE, kes vastab regionaalministri LEADER-määruse § 23 ja § 24 välja toodud nõuetele.
- 2) Toetuse taotleja peab olema registreeritud ja tegutsenud vähemalt ühe majandusaasta enne taotluse esitamist.
- 3) Toetuse taotlejal peab taotlemisele eelneva majandusaasta käive olema vähemalt 2500 eurot.
- 4) Toetuse taotleja saab ühes voorus esitada ühe investeringu taotluse.
- 5) Toetuse taotlejal tohib taotlemise hetkel olla pooleli mitte rohkem kui üks LEADER-projekt.

Toetuse taotlejal tuleb esitada järgmised dokumendid:

- 1) vormikohane toetustaotlus e-PRIAs;
- 2) äriplaan taotleja enda poolt valitud vormis;
- 3) hinnapakkumused, mis vastavad LEADER-määruse § 26 välja toodud nõuetele ning pakkumuskutse(d);
- 4) väljavõtte ehitusprojekti joonistest koos ehitusprojekti seletuskirjaga kui ehitusprojekt on nõutav tulenevalt ehitusseadustikust;
- 5) hiljemalt esimese maksetaotluse esitamise ajaks peab ehitusluba või ehitusteatis olema ehitisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt ning hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks peab ehitise kasutusluba või kasutusteatis olema ehitisregistrist kättesaadav, kui see on nõutud ehitusseadustiku kohaselt;
- 6) taotlemise aastale eelneva majandusaasta aruanne või prognoositavad andmed jooksva majandusaasta bilansi kogumahu kohta, kui taotlejal ei ole saanud kohustust esitada majandusaasta aruannet äriregistrile;
- 7) ehitustegevuse projekti puhul objekti (ehitis ja selle alune maa) omandit tõendav dokument (pikaajaliseks kasutamiseks kirjalik leping või hoonestusõigus) v.a kui objekt on taotleja omandis.
 - ehitise ehitamisel, välja arvatud uue ehitusloakohustusliku hoone püstitamisel, või renoveerimisel on see ehitis ja selle alune maa projektitoetuse taotleja otseses valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
 - uue ehitusloakohustusliku hoone püstitamisel on hoonealune maa projektitoetuse taotleja omandis või on sellele maale projektitoetuse taotleja kasuks seatud hoonestusõigus vähemalt kolmeks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja on VKE, või vähemalt viieks aastaks arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui projektitoetuse taotleja ei ole VKE;
 - sellise seadme soetamisel, mis paigaldatakse ehitisse või mida kasutatakse ehitises, on see ehitis projektitoetuse taotleja otseses valduses asjaõiguslikul või võlaõiguslikul alusel vähemalt kolm aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja on VKE, või vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa maksmisest, kui taotleja ei ole VKE.
- 8) projektijuhi CV kui küsitakse toetust projektijuhtimise kulude katmiseks.
- 9) hinnapakkumus(t)ega koos esitada pakkumuskutse.

Toetuse saaja kohustused

Projektitoetuse saaja kohustused tulenevad LEADER-määruse §33 ja § 34 sätestatust.

- 1) Toetuse saaja kohustub projekti elluviimist alustama hiljemalt 9 kuu jooksul ja projekti ellu viima kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.
- 2) Toetuse saaja kohustub projektitoetusega ehitatava objekti või soetatava objekti võtma sihtotstarbeliselt kasutusse kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

PROJEKTIDE HINDAMINE

- 1) **Projektitaotlusi hinnatakse** 0-4 punkti süsteemis.
- 2) Hindamiskomisjonile esitatakse Partnerluskogu büroo poolt ainult tehnilistele nõuetele vastavad taotlused.
- 3) Hindamiskomisjon ei hinda:
 - taotlust, mis on esitatud pärast projektide esitamise tähtaja lõppu;
 - taotlust, mis on esitatud tähtaegselt, aga Raplamaa Partnerluskogu piirkonnas mitte registreeritud taotleja poolt;
 - taotlust, milles kirjeldatud tegevus või küsitud abikõlbulikud kulud ei vasta meetmelehes kirjeldatud toetatavatele tegevustele ja abikõlblikele kuludele;
 - parandamiseks ja täiendamiseks tagasisaadetud taotlust, mis esitatakse taotleja poolt uuesti pärast parandamiseks antud tähtaja lõppu;
 - taotlust, milles ei ole etteantud tähtajaks tehtud kõik vajalikud parandused või ei ole esitatud kõiki täiendavalt taotluse juurde küsitud lisadokumente (puudulikud taotlused);
 - taotlust, mida on parandamise käigus võrreldes esialgse taotlusega sisuliselt muudetud, kirjutatud juurde uued tegevused, mida esialgses taotluses ei olnud.

Hindamiskriteeriumid:

1. projekti vastavus strateegiale ja meetme eesmärkidele (25%);
2. projekti selgus, korrektsus ja investeringute või tegevuste teostatavus (15%);
3. projekti eelarve selgus ja otstarbekus (20%);
4. projekti tegevuste innovatiivsus (15%);
5. projekti tulemusel säilitatavate või loodavate töökohtade arv (10%);
6. toetuse taotleja tegevuse jätkusuutlikkus (15%) (majandusaasta aruande, äriplaani, käibe, ärikasumi põhjal).

Hindamise punktid

0 – projekt ei ole seotud strateegia ja meetme eesmärkidega ja projekti eesmärk on ebaselge; tegevused on ebaselged ja põhjendamata, taotlus on täidetud ebakorrektselt (mitte piisav tekst, teksti selgus) investeringud ja tegevused on ebatõenäoliselt elluviidavad; eelarve ei ole selge, kulud ei ole otstarbekad ega põhjendatud; projekt ei uuenda olemasolevat toodet või teenust või tegevust ega loo uut toodet või teenust või tegevust; projektiga ei säilitata ega looda ühtegi töökohta; taotleja tegevus ei ole kavandatud, eesmärgistatud ja jätkusuutlikkus on tõendamata.

1 – projekt on kaudselt seotud strateegia ja meetme eesmärkidega, projekti eesmärk ei ole piisavalt selge, taotlus on korrektselt koostatud ent investeringud ning tegevused on ebatõenäoliselt elluviidavad; eelarve on selge, kulud ei ole otstarbekad ega põhjendatud; projekt uuendab olemasolevat toodet või teenust või tegevust, kuid lisandväärtust (suurem turg ja turu vajadus teenuse/toote, tegevuste järele, nutikate lahenduste kasutamine) ei kaasne; projektiga säilitatakse olemasolev(ad) töökohad; taotleja tegevus on nõrgalt kavandatud ja eesmärgistatud ning jätkusuutlikkus kaheldav.

2 – projekt on nõrgalt seotud strateegia ja meetme eesmärkidega, projekti eesmärk on sõnastatud selgelt, aga mitte korrektselt ja investeeringud ning tegevused on tõenäoliselt elluviidavad; eelarve on selge, kulud on otstarbekad ja põhjendatud; projekt uuendab olemasolevat toodet või teenust või tegevust, andes sellele lisandväärtust (suurem turg ja turu vajadus teenuse/toote, tegevuste järele, nutikate lahenduste kasutamine); projektiga luuakse juurde 1 töökoht; taotleja tegevus on selgelt kavandatud ja eesmärgistatud, kuid jätkusuutlikkus nõrk.

3 – projekt on seotud strateegia ja meetme eesmärkidega, projekti eesmärk selgelt sõnastatud; projekt on koostatud korrektselt ja investeeringud ning tegevused on elluviidavad suure tõenäosusega; eelarve on selge, kulud on otstarbekad ja põhjendatud, kaasatud on kaasrahastajaid; projekt loob uue toote või teenuse või tegevuse (suurem turg ja turu vajadus teenuse/toote, tegevuse järele, nutikate lahenduste kasutamine); projektiga luuakse juurde 2 töökohta; taotleja tegevus on selgelt kavandatud ja eesmärgistatud ning tegevus jätkusuutlik.

4 – projekt on seotud ja tuleneb strateegia ja meetme eesmärkidest, projekti eesmärk selgelt sõnastatud; taotlus on täidetud korrektselt ja investeeringud ning tegevused on kindlasti elluviidavad; eelarve on selge, kulud on otstarbekad ja põhjendatud, kaasatud on kaasrahastajaid ja omaosalus on nõutust suurem; projekt loob uue toote, teenuse või tegevuse või uuendab olemasolevat toodet, teenust või tegevust kasutades energiatõhusaid, keskkonna- ja kliimasõbralikke ja nutikaid lahendusi; projektiga luuakse juurde 3 või enam töökohta; taotleja senine tegevus on hästi ja põhjalikult kavandatud, selgelt eesmärgistatud ja jätkusuutlikkus põhjendatud.

MÕÕDIKUD

VÄLJUNDNÄITAJAD (sihtväärtus aastal 2029)

Investeeringuprojektid - toetatud projektide arv 40 tk

Turismivaldkonna projektid - toetatud projektide arv 5 tk

Kohaliku toidutootmise ja -toorme väärindamisele suunatud projektid - toetatud projektide arv 5 tk

Esmakordselt LEADER programmist toetust taotlejad - taotlejate arv 5 tk

TULEMUSNÄITAJAD (sihtväärtus aastal 2029)

Majanduskasv ja töökohad maapiirkondades - täistööajale taandatud uute töökohtade arv 10 tk

Maamajanduse arendamine - toetust saanud ettevõtete arv 40 tk

Nutikad, energiatõhusad, keskkonna- ja kliimasõbralikud lahendused - lahenduste arv 5 tk